

Ensiaputilanteet kotona

Ensiaputilanteet kotona

- rintakipu
- hengenahdistus
- äkillinen sekavuus tai levottomuus
- aivoverenkiertohäiriöt
- tajuttomuus

Kiireellinen

Kiireetön

- selvitä tajunnan taso
- varmista hengittäminen
- soita sairaanhoitajalle/triage/112
- mittaa RR, syke
- mittaa verensokeri
- anna tarvittava ensiapu
- valmistaudu raporttiin ISBAR
- rauhoita asiakasta
- tarkkaile vointia
- odota, että ensihoito saapuu

ISBAR

I – identify, tunnistautuminen

S – situation, tilanne

B – background, tausta

A – assesment, nykytilanne

R – recommendation, toimintaehdotus

<https://www.youtube.com/watch?v=GSmnH08FJT8>

ABCDE

- Potilaan tilan systemaattinen arviointi, kertoo toimenpiteiden järjestyksen tutkittaessa potilaan peruselintoimintoja, muistisääntö
- **A**irway; Ilmatien avoimuus
- **B**reathing; Hengitys (taajuus, tapa, happeutuminen)
- **C**irculation; Verenkierto (syke, verenpaine, periferian lämpö, ihon väri)
- **D**isability; Tajunta (karkea neurologinen arvio, GCS)
- **E**xposure/Examination; Täsmennetty tutkiminen

Rintakipu

Rintakipukohtaus = angina pectoris

- syynä usein sydänlihaksen hapenpuute eli iskemia
- sydäninfarkti
- keuhkoembolia
- aortan repeytymä

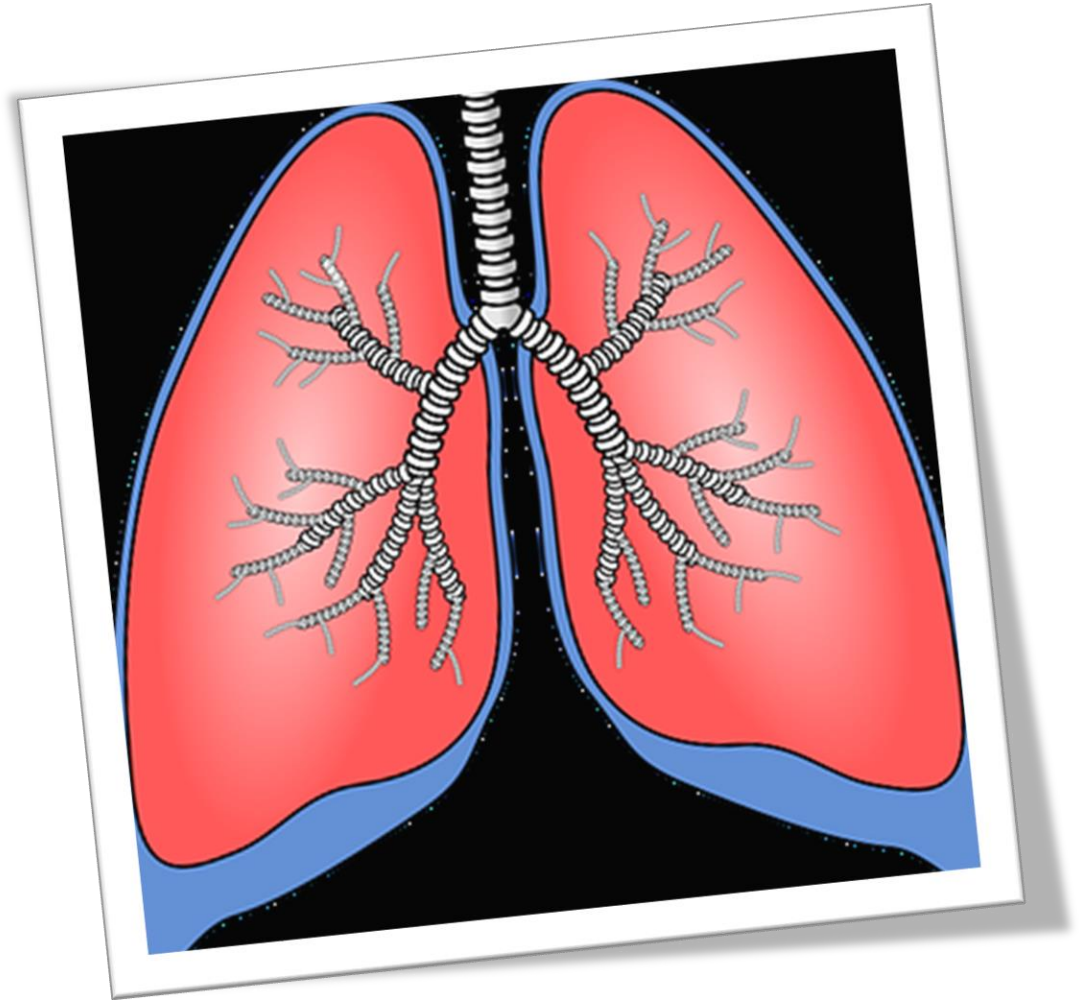
Hoito ja seuranta

- tilanteen rauhoittaminen
- hyvä asento
- kiristävät vaatteet avataan
- nitro / dinit (jos käytössä) x3
- asetyylisalisyylihappo 250mg
- RR
- syke

Tarvittaessa 112

Hengenahdistus

- voi liittyä sydänoireisiin
- sydämen vajaatoiminta
- astma
- COPD
- pneumonia

Hoito ja seuranta

- rauhallinen käytös
- ikkunan avaaminen
- hyvä asento
- kiristävien vaatteiden avaaminen
- avaava lääke
- hengitystiheys
- RR ja syke
- tarvittaessa 112

Sekavuus

- avh
- diabetes
- akuutit tulehdukset
- lääkemutokset
- muistisairaudet
- päihteet
- delirium

Hoito ja seuranta

- seurataan toimintakykyä
- vitaalielintoiminnot
- keskustelu

Aivoverenkiertohäiriöt

- TIA ja aivohalvaukset
- Kiire -> 112

1. Havaitse AVH oireet

Havaitset aivoverenkiertohäiriön seuraavista oireista

- Halvausoireet
- Toisen puolen käden ja/tai jalan voiman tai tunnon heikkous
- Suupielen roikkuminen
- Puhehäiriö
- Näköhäiriö, kuten kaksoiskuva tai näkökentän puutokset
- Tasapainohäiriö, kävelyn vaikeus ja huimaus

2. Tunnista kiireellisyys

KYSEESSÄ ON KIIREELLINEN HÄTÄTILANNE!

3. Toimi viipymättä

Soita heti hätänumeroon 112

1. Kerro mitä on tapahtunut
2. Kerro tarkka osoite
3. Vastaa kysymyksiin
4. Toimi ohjeiden mukaan
5. Sulje puhelin vasta, kun saat luvan

Kotitapaturmat

- kaatumiset
 - kehon tunnustelu ja kipujen selvittäminen
- verenvuodot
 - tyrehdyttäminen s. 113
 - paineside: <https://www.youtube.com/watch?v=JZdT7AZiMRw>
- sähköisku
 - jos tajuton -> 112 ja kylkiasento
 - jos eloton -> elvytys ja 112
 - jos reagoi -> asiakkaan rauhoittelu ja 112
 - tarkkailu kotona s. 114

ÄLYT

- Oman asiakkaasi yleistila on äkillisesti laskenut, kun menet kotikäynnille (asiakas päättää mitä on tapahtunut, hoitaja selvittää käynnillä)
- Tee tarvittavat toimenpiteet äkillisen yleistilan laskun – ohjeistuksen avulla
- Kirjoita raportti sairaalaan **ISBAR-menetelmän** avulla ja palauta opettajalle